

Yerel seçimlerde oy hakkımız

TV'de tartışıldı

Oy hakkımıza halktan "EVET,"

Hamburg Göçmen Türkler Birliği Başkanı Hakkı Keskin

1. TV'si ARD'nin "Pro u. Contra," adlı programında yabancılara seçim hakkı tartışıldı. Programın sonunda yapılan oylamada, seçim hakkı verilmesine "evet," diyenlerin oranı yüzde 74 saptandı. Programa, söyleşi yapıldı. Prof. Hakkı Keskin (soldan) Jürgen Engert, Hans Jürgen Rosenbauer, Dr. H. Waffenschmid, Ernst Elitz (yönetmen), H. Daubler Gmelin, Prof. Hakkı Keskin ve Wolfgang Krüger katıldılar.

- Alman TV izleyicilerinin yüzde 74'ü yabancılara yerel seçimlerde oy hakkı verilmesinden yanalar.
- Oy hakkını savunan Prof. Hakkı Keskin "Yabancılara yerel seçimlerde oy hakkı vermemek demokratik düzene aykırı bir durum teşkil eder," dedi.
- Alman İçişleri Bakanlığı sözcüsü, önümüzdeki yıl yeni bir yabancılar yasasının yürürlüğe gireceğini, Alman vatandaşlığına geçişin kolaylaştırılacağını açıkladı.

Ali YUMUŞAK

BERLİN (Hürriyet)- Federal Almanya'daki yabancılara yerel seçimlerde oy hakkı verilmesini savunanlar ile böyle bir uygulamaya karşı çıkanlar televizyonda tartıştı. Alman televizyonları birinci kanalında (ARD) Berlin'den naklen yapılan yayında yabancılara yerel seçimlerde oy hakkı verilmesine karşı çıkanlar köşeye sıkıştı. Bilgisayar aracılığıyla TV izleyicilerinin de yüzde 74 gibi büyük bir oranı Almanya'daki yabancılara oy hakkı verilmesinden yana görüş beyan etti.

Önceki akşam saat 20.00'de

düzenlenen "Pro+Contra) adlı programa bilirkişi olarak hükümet ve ana muhalefet partileri sözcüleriyle, yabancılar politikasını takip eden tanınmış isimler katıldı. Alman İçişleri Bakanlığı Devlet Müsteşarı Dr. Horst Waffenschmid ile Kreuzberg Belediye Başkanı Wolfgang Krüger oy hakkına karşı çıkarken, Sosyal Demokrat Parti parlamento grubu başkan vekili Hertha Daubler Gmelin ile Prof. Hakkı Keskin yabancılara da seçme ve seçilme hakkı verilmesinin savunuculuğunu yaptı. Ernst Elitz'in yönettiği programda Hans Jürgen Rosen-

bauer ve Jürgen Engert adlı Alman gazeteciler de avukat rolünü üstlendiler.

Yarıları Alman, yarıları da yabancılardan oluşan 40 kadar izleyicinin davet edildiği canlı yayında söz alan "Hamburg Göçmen Türkler Birliği," Başkanı Prof. Hakkı Keskin, TV'de dile getirdiği tutarlı gerekçeleriyle Alman kamuoyunu etkileyen bir konuşma yaptı.

KİM NE DEDİ ?

Hakkı Keskin, bir ülkede demokratik düzenin tam olarak işleyebilmesi için halk arasında ayrımcılık yapılamayacağına dikkat çekerek, şöyle dedi: "Almanya'daki Türkler artık bu ülkenin bir parçası haline gelmiştir. Diğer yabancılar da ömürlüğünün yarısına yakın bir zamanı bu ülkede geçirmişlerdir. Halkın bir bölümünü hem de önemli bir bölümünü oluşturan yabancılara

hiç olmazsa belediye başkanı seçimlerinde oy hakkı vermemek demokratik düzene aykırı bir durum teşkil eder. Yabancıların Alman vatandaşlığına geçerek oy hakkına kavuşmalarını savunanlar büyük bir yanlıg içinde bulunuyorlar. Ben, kendim üniversitede öğretim üyesi olarak görev yapmama rağmen Alman vatandaşlığına geçemiyorum. 4 yıl önce yaptığım başvuru hala kabul edilmedi. Bir de yabancıların büyük bölümünü oluşturan işçi kitlesini gözönüne getirin. Onlar nasıl Alman vatandaşlığına geçsin..."

Seçme, seçilme hakkına karşı tavır koyan Alman İçişleri Bakanlığı Devlet Müsteşarı Horst Waffenschmid de konuşmasında Alman vatandaşlığına geçiş işlemlerinin zorluğunu ısrarla ederek şöyle dedi: "Hükümet olarak bu konuda girişim yaptık. Yeni bir yabancılar yasası hazırlanıyor. Önümüzdeki yıl

yürürlüğe girecek olan bu yasa Almanya'da yaşayan ve daha uzun süre burada kalmayı planlayanlar için (Devamı 7. Sayfada)

yan, yani kendisini Alman gibi hisseden yabancılara kolaylıkla vatandaşlığa geçiş hakkı tanıyacak. O zaman seçme, seçilme hakkını önemli bir unsur olarak gören tüm yabancılardan vatandaşlığa geçerek bu hakka kavuşmaları sağlanacak..."

27 bin Türk'ün yaşadığı Kreuzberg ilçesinin Belediye Başkanı Wolfgang Krüger "oy hakkına karşı çıkan konuşmasında tamamen şaşmaladı. Krüger'in gülüşmelerine yol açan konuşmasında özellikle Türklerin'in demokrasiyi tam olarak kavrayamadıkları dile geldi. Sözcü şöyle dedi:

"Yabancılar, yerel idari konularında zaten dolaylı olarak görüş beyan edebiliyorlar. Okul Aile Birliği Sendikalar ve spor kulübü yönetimlerinde yabancı temsilciler bulunuyor. Ayrıca belediye encümeni düzeyinde çalışan bir de yabancılar meclisi var. Bir de oy hakkı ne demek oluyor?.."

Alman Sosyal Demokrat Partisi'nin görüşünü temsilen konuşan Parlamento Grubu Başkan vekili bayan Hertha Daubler Gmelin oy hakkına karşı çıkanları aşın milliyetçilikle suç layıp, şöyle dedi.

"Şu anda, yabancılara yerel seçimlerde oy hakkı verilip verilmemesi üzerine yapılan tartışmalar yaklaşık yüz yıl önce İsviçre'de kadınlara da oy hakkı verilip verilmemesi için yapılan halk oylamasını andırıyor. Bu konuda Hollanda gibi Avrupalı komşularımız bizden bir adım ileri durumdadır. Benim ailem de Türklerle evlenip, 8 yıldır Türkiye'

de yasayan akrabam var. O insan için Türk vatandaşlığına geçmeye zorlansın? SPD olarak bu hakkın er veya geç verileceğini biliyoruz.

Oy hakkı savunuculuğunu yapan Batı Alman radyolarında görevli gazeteci Rosenbauer "Artık ok yaydan çıkmıştır. Yabancılar oy hakkı vermek kaçınılmaz hale gelmiştir., derken, karşı görüşü savunan gazeteci Jürgen Engert ise "Ya hep ya hiç. Ya Alman olsunlar veya seçim gibi idari işlere karışmasınlar., fikri niileri sürdü.

Berlin'deki Türkler ile temsil eden izleyici olarak stüdyoya davet edilen Berlin Türk Toplu luğu Başkanı Necati Gürbaca programın kapanışında yaptığı konuşmada "İşte gördüğümüz gibi. Yabancılar bu hakkı verme yi hazmedemiyorlar. Onun için yasaların ardına sığınıyorlar., dedi.

Program başlamadan önce TV izleyicileri arasında yapılan nabız yoklamasında "Evet., diyenlerin oranı yüzde 72 iken program sonunda bu oran yüzde 74'e yükseldi.

Tercüman

5 EYLÜL 1987 CUMARTESİ

Deveyi iğne deliğinden geçirmek, Alman vatandaşlığına geçmekten daha kolay

ARD'nin Seçim Referandumu'nu Yabancılar'' kazandı

● Telefonla yapılan oylama sonucunda yüzde 74 lehte oy, yüzde 26 da aleyhte oy kullanıldı.

FRANKFURT (Tercüman)- Alman televizyonu ARD'de önceki akşam yayınlanan "Yabancılara seçim hakkı" programında, mahalli seçimlerde yabancılar seçme-seçilme hakkı verilsin mi, verilmesin mi konusu tartışıldı. "Pro u. Contra - Lehte ve aleyhte" isimli sorulu ve cevaplı tartışmaya yabancıları temsil eden Prof. Dr. Hakkı Keskin katıldı. Programın öteki konuşmacıları ise SPD'den Federal Meclis grup başkanvekili bayan Herta Daubler Gmelin, Federal İçişleri Bakanlığı müsteşarı Horst Waffenschmidt, Berlin Kreuzberg Belediye Başkanı Wolfgang Kruger, lehte olanları temsil eden WDR kültür şefi Hans Jürgen Rosenbauer ve aleyhte olanları temsil eden de Jürgen Engert'di.

Tartışmada SPD'li bayan Gmelin yabancılar da seçme-seçilme hakkının verilmesinden tarafa olduğunu savunurken İçişleri Bakanlığı müsteşarı Waffenschmidt buna karşı çıktı ve yabancıların Alman vatandaşlığına geçmelerini önerdi. Waffenschmidt, yabancılar da seçme-seçilme

hakkını kazanabilmeleri için en kestirme yoldan Alman vatandaşlığına geçebilmelerinin deveyi iğnenin deliğinden geçirmekten zor olduğunu bildiği ve bu tekliyi sadece işi sürüncemeye sokmak için yaptığı seyircilerin gözünden kaçmadı.

Programda yabancıları temsil eden Prof. Dr. Hakkı Keskin, niçin yabancılar belediye seçimlerinde oy hakkı verilmesini etraflı bir şekilde savundu ve böyle

bir hakkın integrasyona da yardımcı olacağına dikkatleri çekti. Prof. Dr. Keskin, bir soru üzerine "Çeşitli sendikalarda legal faaliyetler gösteren yabancıların yaşadıkları bölgelerde, bildikleri ve tanıdıkları politikacıları seçebilmelerinin, bu

konuda söz hakkına sahip olmalarının en insani ve demokratik hakları olduğunu" vurguladı.

Sonuç olarak yabancılar da seçim hakkı konusunun tartışıldığı 45 dakikalık programda, Almanların çoğunlukla yabancılar da seçim

hakkı tanınmasından yana oldukları telefonla yapılan televizyon oylaması sonuçlarından anlaşıldı. Televizyon izleyicilerinden yüzde 74'ü program sonunda lehte oy kullanırken, yüzde 26'sı da aleyhte oy kullandı.